

පැරණි ජීවනෝපාය ක්‍රම හා බැඳුණු සිරිත් විරිත්

සිරිත් විරිත් ඇදහිලි විශ්වාස යනු, රටක සංස්කෘතිය පිළිබිඹු කෙරෙන එක් පැතිකඩකි. මිනිසුන්ගේ ජීවනෝපායන මාර්ග මුල් කර ගනිමින් ද විවිධ සිරිත් විරිත්, ඇදහිලි ආදිය නිර්මාණය වී ඇත. ඒවා අධ්‍යයනය කිරීමෙන් එකී සංස්කෘතිය පිළිබඳව දැන ගැනීමටත් සහජීවනය සහ ජාතිකාභිමානය ගොඩනගා ගැනීමටත් හැකි වෙයි.

වී ගොවිතැන

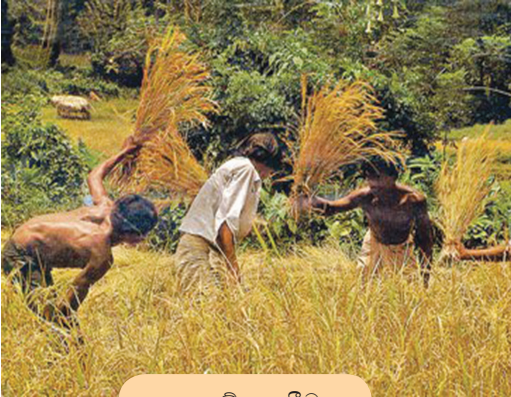
දේශයක සහ්‍යත්වය කෙරෙහි බලපාන සාධක අතරින් එකක් නම් අර්ථ ක්‍රමය යි. ශ්‍රී ලංකාවේ සහ්‍යත්වය ගොඩ නැඟුණේ කෘෂිකර්මාන්තය ප්‍රධාන වශයෙන් වී ගොවිතැන මුල් කොට ගනිමිනි. ලංකාවේ කෘෂිකර්මාන්තය දීර්ඝ ඉතිහාසයකට හිමිකම් කියන්නකි. මනුෂ්‍යයාට යෝග්‍ය ජීවන ක්‍රමයක් ගැන, සඳහන් වන බෞද්ධ ඉගැන්වීම්වල ‘සම්මා කම්මන්ත’ යනුවෙන් දැක්වෙනුයේ මනුෂ්‍යයාට මෙන් ම සත්ත්ව ප්‍රජාවටත් හානිකර නොවූ ව ද විරස්ථායී මෙන් ම ධාර්මික ද වූ වෘත්ති පිළිබඳව ය. ගොවිතැන ද බෞද්ධ ඉගැන්වීම අනුව සම්මා කම්මන්තයක් හෙවත් යහපත් ජීවනෝපායකි. වී ගොවිතැන දිවයිනේ ප්‍රධාන කෘෂිකාර්මික වගාව විය. ක්ෂේත්‍රයේ වගාව ඇරඹී දින සිට අස්වනු නෙළා ගන්නා තෙක් අනුගමනය කෙරෙන සෑම පියවරක් ම ඉමහත් වගකීමකින් සහ හක්තියකින් යුතු ව ඉටු කිරීම සිංහල ගොවිතැනේ සැලකිය යුතු අංගයකි. වී ගොවිතැන හා බැඳුණු පුද පූජා සහ සිරිත් විරිත් රාශියකි.

ගොවිතැන සමග අත්‍යන්තයෙන් ම බැඳුණු අනෙක් මහාර්ඝ නිර්මාණය නම් වැව යි. මේ දිවයිනේ ස්වාධීන සහ්‍යත්වයක මුල් බිජුවට පිහිටුවන ලද්දේ දිවයිනේ ජනාවාස කිරීමට මුල් වූ සේ සැලකෙන විජය රජු විසින් නොව පළමු වැව කරවූ පණ්ඩුකාභය රජු විසින් ය යනුවෙන් මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ පවසා ඇත. දිවයිනේ ශිෂ්ටාචාරයේ අන්‍යතා ලක්ෂණ වන්නේ වාපි සංස්කෘතියකින් පිටුබල ලැබුණක් වීමයි. වැවකින් ගොවිතැන සඳහා පළමු වරට ජලය නිකුත් කිරීම ‘දියවර මංගලයය’ ලෙස හැඳින්විණි. දියවර මංගලයය යනු වෑකන්ද මත කිරි උතුරවා වැව් ජලයට වැඳ සුබ නැකතින් ගොවිබිම් වෙත ජලය නිකුත් කිරීම යි. සිංහලයෙහි ‘කෙත’ යනුවෙන් බහුල ව හැඳින්වෙයි. ‘කුඹුර’, ‘වෙල’, ‘ලියද්ද’, ‘උබර’, ‘කොඹර’, ‘ඉස්සර’, ‘වගා ඉස්සර’, ‘වගා පංගුව’ යනුවෙන් ද විවිධ පළාත්වල දී කෙත හඳුන්වනු ලැබේ.

කෘෂිකාර්මික කටයුතු ප්‍රධාන වශයෙන් ම පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් සිදු කෙරිණි. ප්‍රධාන පවුල් සතුටු වූ දාස නමින් හඳුන්වන ලද ගෘහ සේවක සේවිකාවෝ ද ඒ

සඳහා යොදා ගන්නා ලදහ. ආරාම සතු කෙත්වල කටයුතු සඳහා 'වෙහෙර් දසුන්' යනුවෙන් හඳුන්වන ලද විහාර සන්තක දාසයන් යොදවන ලද බව පෙනේ. ඇතැම් විට සාමාන්‍ය පවුලක ගොවිතැන් කටයුතු සඳහා වුව කුලී ශ්‍රමිකයන් ද යොදවා ගත් බවට සාධක හමුවෙයි. මෑතක් වන තුරුම ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හි කෘෂිකාර්මික කටයුතු ශ්‍රම හුවමාරුව මගින්, එනම්: 'අත්තම් ක්‍රමය' මගින් කටයුතු සපුරා ගැනීම සිදු විය. එය සිංහලයාගේ අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගිතාව පෙන්නුම් කරන්නකි. වී ගොවිතැන් සංස්කෘතිය ම ගොඩ නැගී ඇත්තේ, පරාර්ථකාමිත්වය පදනම් කර ගනිමිනි. මේ බව පෙන්නුම් කරන තවත් ශ්‍රම හුවමාරු අවස්ථාවක් ලෙස 'කයිය' යනුවෙන් හැඳින්වෙන අවස්ථාව සැලකිය හැකි ය. මෙය 'ගොයම් නෙළීම' හෙවත් ගොයම් කපන අවස්ථාවේ දී සිදු වේ. මේ සඳහා පිරිසට ආරාධනා කරන්නේ බුලත් අතක් රැගෙන හවස් යාමයේ ගමේ ගෙවල්වලට ගොඩවෙන ගොවියා විසින් 'හෙට මගේ කුඹුරේ ගොයම් කැපෙනවා' යනුවෙන් පවසා බුලත් අත පිරිනැමීමෙනි. බුලත් කොළ ගත් අය කයියට සහභාගි වෙති. පැමිණෙන පිරිසට ආහාර, එනම් 'ඇඹුල' පිළියෙල කිරීම ගෙවිලිය සතු කාර්යයක් විය. 'කයිබත, මුත්තෙට්ටුව, වැදම' යනුවෙන් ද කයිය දා පිරිනමන ආහාරය හඳුන්වනු ලැබෙයි.

'කමත' නැත හොත් 'කලවිට' ගැමියන් අසීමිත හක්තියකින් සැලකූ ස්ථානයකි. ඔවුන් කමතේ දී භාවිත කළේ එදිනෙදා භාවිත කරන බස් වහර නො වේ. එහි දී උපකරණ සහ සතුන් වෙත පවා ගෞරවසම්පන්න බවක් ආරෝපණය කර ඇති බව දැකිය හැකි ය. උදැල්ල 'උදලු ගොයියා' ලෙස හැඳින්වෙන අතර මී හරක් 'අම්බරුවන්' ලෙස හැඳින්වෙති. කපා දැමූ කුඩා ගොයම් කැටි 'උප්පිඩි' ය. ගොයම් කැටි එකතු වූ විට 'ගොයම් මිටිය'කි. 'මාප් පිඩිකි' ගොයම්, මිටි ගොඩ ගැසූ විට 'ගොයම් කොළයක්' ලෙස හැඳින්වෙයි.

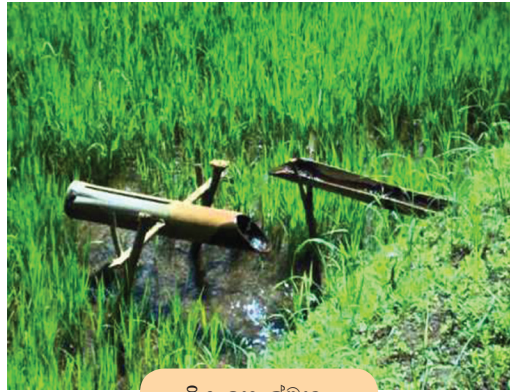
ගොයම් නෙළීම

පළිබෝධකයන්ගෙන් වගාව ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා පරිසර හිතකාමී හා සතුන්ට විනාශය ගෙන නොදෙන උපක්‍රම හා පිළිවෙත් අනුගමනය කරන ලදී. 'සොකඩ බැඳීම' මේ එක් ක්‍රමයකි. ගල් පිරවූ ටින් ආදිය එයට යොදා ගැනේ. මාතර සහ හම්බන්තොට වැනි පෙදෙස්වල 'ටකරං බැඳීම' ලෙස ද දිගාමඬුල්ලේ දී 'අතුචල' ලෙස ද එය හැඳින්වේ. තැන් තැන්වල 'සේරංගාව' සවි කිරීම ද සතුන් පළවා හරින තවත් එක් ක්‍රමයකි. 'සේරංගාව' යනු හුළං පෙති ය. සමහරු උණුපුරුක් ප්‍රයෝජනයට ගෙන වක්කඩ අසල 'දිය හොල්මන'

කමත

ඇටවීම කරති. කුරුල්ලන්ගෙන් මුළු කෙතට ම වන හානිය වළක්වා ගැනීමට, උන් සඳහා වෙන ම ලියද්දක් වෙන් කෙරිණි. 'කුරුලු පාළුව' ලෙස හැඳින්වෙන්නේ එයයි. කුඹුරට හානි කරන අලියා වැනි සතුන් එළවීම සඳහා ගොවියෝ රාත්‍රියේ පැලේ සිට කවි ගායනා කළහ. ඉන් සත්ත්ව ඝාතනයෙන් මිඳෙන්නට ද ඔවුන්ට හැකි විය. අවට පරිසරයේ ඇති මඩු, කැප්පෙටියා වැනි ශාක අතු කුඹුරේ සිටුවා එමගින් කෘමි උවදුර පාලනය කර ගන්නා ලදී. මෙහි දී ප්‍රකට වන ප්‍රධාන ම කරුණ නම්, ගොවිතැන ධාර්මික ලෙස කර ගෙන යෑමට ඔවුන් වඩාත් උත්සුක වූ බව ය.

දිය හොල්මන

සියලු ම කෘෂිකාර්මික කටයුතු සුබ දින සහ නැකත් සැලකිල්ලට ගනිමින් බ්‍රහස්පතින්දා, සෙනසුරාදා, සඳුදා යන දින සුබ දවස් ලෙසත් අඟහරුවාදා, සිකුරාදා, ඉරිදා අසුබ දවස් ලෙසත් සලකන ලදී. අසුබ යැයි සැලකුණු දිනවල මෙන් ම එසේ සලකන ලද හෝරාවන්හිදීත් ගොවිතැන් කටයුතුවලින් වෙන් වී සිටීමට ගොවියා වග බලා ගත්තේ ය. සුබ වේලාව හෙවත් 'නැකත' ගැන ජන කවියක මෙසේ කියැවෙයි. ගොවිතැන් කටයුතුවලින් වෙන් වී සිටීමට ගොවියා වල බලා ගත්තේ ය. සුබ වේලාව හැඳින්වෙන නම වන 'නැකත' ගැන ජන කවියක මෙසේ කියවෙයි.

නැකත් බලා වපුරන දින	නියම ය
සැපත් හොඳා සුබ පල ගෙන	දීම ය
පිටත් කළා අටුවට වී	ගැනුම ය
ගෙනත් නෙළා මැන වී දිය	දැමුම ය

කෘෂිකාර්මික නොවන ජීවන වෘත්තීන්හි නිරත වූ ජන කොටස් ද සමාජයක වෙසෙති. නිදසුනක් වශයෙන් යකඩ හා වළං කර්මාන්තවල නිරත ශිල්පී කොටස් දැක්විය හැකි ය. මොවුන්ට කෘෂිකාර්මික භූමි නොතිබුණු අතර ඔවුන් නිරත වෘත්තියේ කාර්ය බහුලත්වය හේතුවෙන් ගොවිතැන සඳහා ගත කිරීමට කාලයක් ද නොවී ය. මේ ජන කොටස්වල නිෂ්පාදන ලබා ගන්නා ගොවියා ඒ වෙනුවෙන් මුදල් වෙනුවට කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන කොටස් ඒ ඒ ශිල්පියාට ලබා දුන්නේ ය.

විහාරස්ථානයට අයත් කුඹුර පින් තකා නො මිලයේ වැඩ කර දීම ග්‍රාමීය ප්‍රාදේශවල පැවති සිරිතකි. එමෙන් ම ගමට සේවය ලබා දෙන වෙද මහතා, ගුරුතුමා වැනි අයගේ කුඹුරුවල කටයුතු මුළු ගම ම එකතු වී ඉටු කර දීමෙන් ඔවුන් සතු කෘතගුණ සැලකීමේ ගුණය හෙළි වෙයි.

වී අස්වැන්න ගෙට ගැනීමෙන් පසු මුලින් සිදු කෙරෙන 'අලුත් සහල් පුජාව' හෙවත් 'අලුත් සහල් මංගල්‍යය' ගොවියා කෙත ඇසුරෙන් ලැබූ ශික්ෂණය මනා ව කියා පෑමකි. ශ්‍රී දළදා මාලිගාව, අනුරපුර ජය ශ්‍රී මහා බෝධිය, කතරගම කිරිවෙහෙර වැනි බෞද්ධයාගේ අතිපූජනීය ස්ථානවල තෙරුවන් උදෙසා පුද දීමෙන් හෙළි වන්නේ අගසස් කොටස

බුදුරදුන්ටත් දෙවියන්ටත් පූජා කිරීමෙන් පුණ්‍ය වේතනා වර්ධනය කර ගැනීම හා කෘතවේදී බව යි. නුවර කලාවියේ ගොවියා පුල්ලෙයාර් (ගණ දෙවියන්) උදෙසා කිරි ඉතිරවීම ද පවත්නා වාරිත්‍රයක් විය. අලුත් සහලෙන් විහාරයට දානය පිරිනැමීම, දෙමාපියන් ඇතුළු වැඩිහිටියන්ට අලුත් බතින් සංග්‍රහ කිරීම වාරිත්‍ර මෙන් ම එකිනෙකා අතර සහජීවනය ගොඩ නැගීමට ද හේතු වන්නකි.

හේන් ගොවිතැන

ජලාශ්‍රිත භූමියෙහි සිදු කෙරුණු වී ගොවිතැන ළඟට සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තයෙහි වැදගත් වන්නේ 'හේන් ගොවිතැනයි' මෙය උතුරු ඉන්දියානු ජනයා මේ දිවයිනට සංක්‍රමණය ය වීමට පෙර සිට ම මෙරට පැවති ගොවිතැන් ක්‍රමය සේ සැලකිය හැකි ය. වෙහෙරහේන, කොටහේන, තලාහේන, මාහේන, ගිනිගත්හේන ආදී ස්ථාන නාම ගණනාවක හමු වන 'හේන්' යන පදයෙන් පෙන්නුම් කෙරෙනුයේ ඒ ප්‍රදේශවල සාම්ප්‍රදායික හේන් ගොවිතැන දීර්ඝ කාලයක් පවත්වා ගෙන ආ බව විය හැකි ය. යන්න දෙමළ හුරුවට 'වේන' යනු වී ඇත. වැලිහේන යන්න 'වැලව්වේන' ලෙස දෙමළ වහරට එකතු විය.

කැලෑව කොටා, එළිපෙහෙළි කර ගිනි ලා වගාව සඳහා සකස් කළ බිම් ප්‍රදේශයක් 'හේන්' යනුවෙන් හැඳින්වේ. ස්ථානය තෝරා ගැනීමේ දී භූ විෂමතාව, පස සංරක්ෂණය සහ පසෙහි සාරවත් බව පිළිබඳ අවධානය යොමු කර ඇත. ඝන ලෙස වැඩුණු පත්‍ර බහුල වෘක්ෂ සහිත තැනිතලා භූමියක් මෙන් ම වෘක්ෂ ආහාර බහුල සාරවත් පසක් තිබීම යන ලක්ෂණ මෙහි දී සැලකිල්ලට ගනු ලැබේ. දිය මංකඩක් ආසන්නයේ තිබීම, දළ බැවුමක් නො වීම, වන සතුන් ගමන් ගන්නා මංකඩවලින් ඇත් ව පිහිටීම සහ කණ්ඩායමට ප්‍රමාණවත් ද යන්න වැනි කරුණු කෙරෙහි වෙසෙසින් සොයා බැලිණි.

ගොවියා සුබ දිනයක තෝරා ගත් කැලයට පිටිස, සුදුසු නැකැත් වෙලාව අනුව කැත්ත සිරුරට හේත්තු කර ගනිමින්, කැත්තට ද පළමු ව කැපීමට තෝරා ගත් පඳුරට ද තෙවරක් නමස්කාර කරයි. ඉන් පසු කැලේ බණ්ඩාර දෙවියන් සිහිකොට තුන් යලක් (තුන් වතාවක්) පඳුර වටා පැදකුණු කොට පළමු කැති පහර හෙළීම 'හේන් ඇල්ලීම' හෙවත් 'හේන් ගෙවඩීම' ලෙස හැඳින්වෙයි. 'වල්

ඇල්ලීම' යනු ද මෙය ම ය. එහි අදහස කන්නයක වැඩ ආරම්භ කිරීම යි. මේ ආශ්‍රයෙන් නිර්මාණය වූ ජන කවියකි මේ,

ඇත්ත තමයි පවසන්නේ නියම	කොට
සත්ත ඇති නැකැත් සුඛ හෝරා	එවිට
නිත්ත නිරන්තර දෙවියන් මුදුන්	කොට
කැත්ත ගෙනැත් ගෙවඩන් මුල්	පළුර

පළමුවෙන් කැපීමට තෝරා ගත යුතු ගස් පිළිබඳව සම්මතයක් පැවති බව නුවර කලාවියේ මේ ජන කවියෙන් කියැවේ.

රුක් අත්තන පෙතන් පලු බෝ මී	කහට
බක් මී දිවුල් කොළ බෝ දාඹු මී	බට
හික් දඹ ලෝලු කොබ්බෑ කුරටි	දෙමට
අත්වල අත අල්ලනු මරු මුවා	කොට

කැලෑව කපා දැමීමෙන් අනතුරුව හේන් ගිනි ලෑම ද නැකතකට අනුව ම සිදු කෙරෙයි. කෝපයෙන් පුපුරමින් හේන් ගිනි ලෑම සඳහා නිවසෙන් පිටත් වෙන්නට හැකි නම් ගිනි තැබීමේ කටයුත්ත වඩා හොඳින් සහ ඉක්මනින් සිදු වන බව ගොවියෝ විශ්වාස කරති. ගිනි තැබීමට පෙර තුන් වරුවක් 'හු' යාදින්න කීම නුවර කලාවිය සහ තමන්කඩුව ප්‍රදේශයන්හි දැකිය හැකි ය. හේන් කැපූ පසු ගිනි තැබීමට පෙර සත් වරක් සතුන් පළවා හැරීමේ සිරිතක් පැවති බව දකුණු පළාතට අයත් හිනිදුම්පත්තුවෙන් දැන ගන්නට ලැබෙයි. ගිනි තබන්නට පෙර පවත්වනු ලබන 'ගිනි යාදින්න' මෙබඳු ය.

"උඩින් එන සතුන්, බිමින් එන සතුන්, කුරගානා සතුන්, කන්කුණ්ඩෝ, ගොම්බෙල්ලෝ, හකැරුල්ලෝ, හින්තෝ, කුඹියෝ, මෙකී නොකී ප්‍රාණයට ඇතුළත් සියලු ම සත්වයෝ අද පටන් දෙමාසයක්/ මාස එකහමාරක්/ මාසයක්/ සතියක්/ තුන් වරුවක්/ දෙවරුවක්/ පැය භාගයක් යන්නට පළමුවෙන් අහස මහා මේ පර්වතයේ උසට ගිනි ජාලාවක් එවන්නෙමි. ඒකට අසු නොවී අප අත වරද නොකියා, ඇළකින් දොළකින් එතෙර වී මහා නිල්වන් කැලයක් බලා පලෝ..."

හේන් ගොවිතැනේ දී අත්තම් ක්‍රමය කෙරෙහි ගොවිහු සැලකිල්ලක් දැක්වූහ. කෘෂිකාර්මික මෙවලම් හා නොනැවති, තාක්ෂණික වශයෙන් වර්ධනය නොවූ යන්ත්‍ර සූත්‍ර ඒ යුගයේ අත්තම් ක්‍රමය ජනයා අතර අවබෝධය, සුභදතාව, සහජීවනය සහ සමගිය අනායාසයෙන් ගොඩ නැගිණි.

හේන් ගිනි ලෑමෙන් පසු ලැබෙන ප්‍රථම වර්ෂාව 'අක්වැස්ස' ය. අක්වැස්සෙන් පසුව දෙවියන් බුදුන් සිහි කර ප්‍රාර්ථනා පිරුණු හදැනි ව හේන් කොතක බීජ රෝපණය කිරීම සිදු වෙයි. එසේ රෝපණය කරන්නේ බඩ ඉරිඟු, වට්ටක්කා, මෑ, ලබු, වැටකොළ ආදී බීජ ය. වැස්සෙන් සති දෙකක් පමණ ඉක්ම ගිය පසු කුරහන් වැපිරෙයි.

වගාවට වඩාත් ම කර්ජනයක් වන්නේ ගොවියන් 'මහ එකා' යනුවෙන් වහරන අලියා ය. ගොවීහු අලියා බිය ගන්වීමට විවිධ උගුල් අටවති. අලින් හේනට පිවිසෙන මංකඩවල් හරහා වැලක් ඇද එහි කුඩා වැල් වළලු කිහිපයක් එල්ලා තැබෙයි. මේවාට අලි බිය වෙති. එසේ ම අලියාට ගරු කරමින් හෙවත් නම්බු දී කථා කළ විට උභ්‍ය අවනත වන බවට විශ්වාසයක් ද පවතී. යායට අලියා පැමිණි විට 'මහ එකා' යයි උස් හඬින් පවසන විට උභ්‍ය ආපසු යන්නේ මේ නිසා බව හේන් ගොවියන්ගේ විශ්වාසයයි.

මැටි කර්මාන්තය

ආදි මිනිසා නිරත වුණු කර්මාන්ත අතර මැටි කර්මාන්තය හෙවත් කුඹල් කර්මාන්තයට හිමි වන්නේ ප්‍රධාන ස්ථානයකි. ගල් යුගයේ දඩයම් දිවියෙන් ගෘහස්ථ ගොවි ජීවිතයකට සංක්‍රමණය වීමත් සමග මැටි කර්මාන්තයට අවශ්‍ය පදනම නිර්මාණය වීණි. මේ සඳහා අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම ගංගා නිම්න ආශ්‍රිත ව දිවි ගෙවූ එකී ජනයාට ඉතා පහසු විය. ඓතිහාසික තොරතුරු පුරාවිද්‍යාත්මක ව සොයා යෑමේ දී වළං කැබලි, මැටි පුවරු වෙතින් ලැබෙන පිටිබලය ඉමහති. රේඩියෝ කාබන් දින නිර්ණය අනුව දැනට ශ්‍රී ලංකාවේ හමු වූ පැරණිතම මැටි බඳුන් අවශේෂ ලැබී ඇත්තේ කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇති වරකාපොළ දොරවක කන්ද ගල් ලෙනෙනි. ඒවා ක්‍රි. පූ. 5300 අයත් යැයි නිර්ණය කර ඇත.

මැටි කර්මාන්තය සම්බන්ධ සිරිත් විරිත් පිළිබඳ හැදෑරීමක දී මහාවංසය, ථූපවංසය, පූජාවලිය ආදි ලිඛිත ග්‍රන්ථ හා ජනප්‍රවාද ද උපකාරී වෙයි. මැටි කාර්මිකයා 'කුම්භකාර' යනුවෙන් ද හඳුන්වනු ලැබිණ. 'කුම්භය' යනු කළගෙඩිය යි. 'කාර' යනු කරවන්නා ය.

එක් ජනප්‍රවාදයක එන පරිදි බඳුනක නිර්මාණයේ ඇරඹුම අලියෙකු මැටි පොළොවක තැබූ පාද සටහනකින් සිදු වී ඇත. මැටි පොළොවක තැබූ අලියෙකුගේ පා සටහනක් දුටු මිනිසෙකු එය සියුම් ලෙස පොළොවෙන් වෙන් කර ගත්තා ය යැයි එකී ප්‍රවාදයේ එයි.

අමු මැටි ගින්නේ පිලිස්සීමෙන් ඉතා තද බවට පත් වන නිසා වැඩි කලක් පාවිච්චි කළ හැකි විය. මේ බඳුන් සහ වෙනත් නිර්මාණ විවිධ අත්හදා බැලීම්වලට භාජන වන්නේ ඉන් පසු ව ය. විවිධ හැඩ සහ ප්‍රමාණයන් උපයෝගී කර ගනිමින් මැටි බඳුන් නිර්මාණයෙහි ලා මානවයා විසින් කරන ලද අත්හදා බැලීම් විස්මය දනවන සුලු ය. මෙහි දී ඔහුගේ බුද්ධිය මෙන් ම කලා කුසලතාව හා චිත්ත ශක්තිය ද ප්‍රබෝධවත් විය. ඉතා සියුම් නිර්මාණයක් වන 'මැටි කෝව' නම් උපකරණය රන් කර්මාන්තයේ දී රන් උණු කිරීම සඳහා යොදා ගැනීම එයට සාධකයකි.

ගඟෙන් මැටි භාරා ගැනීමට ගිය කුඹල් කාර්මිකයා ගඟට බැසීමට පෙර දිය දෝතක් ගෙන සිප ගත්තේ ය. මැටි භාරා ගොඩට ගෙනවිත් ගොඩ ගසා එය ආවරණය කර තැබුවේ මල් සහිත කොළ අකුවලිනි. එමගින් අනවශ්‍ය ලෙස මැටි වියළී යාම වැළකුණු අතර මල් පිබිදීමක් වැනි ගෞරවාන්විත හැඟීමක් ද ඒ හරහා ඇති වීණි.

පාලුව, කාන්සිය, මහන්සිය මගහරවා ගැන්මට කුඹල්කරුවා ද ජන කවි ගායනා කළේ ය. මාතර කුඹල්ගම පෙදෙසින් හමු වූ ජන කවියකි මේ,

මැටි ගොඩ අනා සකපෝරුවේ	තියන්නේ
අතකින් කරකවා ගෙන ඉදි	කරන්නේ
කැලයෙන් දර සොයාගෙන ගිනි	පිඹින්නේ
කවුරුද මහතුනේ මගෙ දුක	දකින්නේ

මැටි භාරන්න බැස ගත්තේ වළ	තුළට
මැටි ගොඩ ගන්න කවුරුත් නැත උදවු	වට
තනිව ම ගොඩ ගනිමි බර අරගෙන	කරට
සුරිඳුනි කදිරපුර ලැබ දෙනු මැන	පිහිට

මැටි කාර්මිකයාගේ විවාහයේ දී මැටියෙන් තැනූ වේදිකාවක් නිර්මාණය කෙරිණි. වර්තමානයේ භාවිත වන ‘මගුල් පෝරුව’ මෙහි. නිවසේ මැද අඩියක් පමණ උසට පෝරුව තනා වේළෙන්තට හැරේ. ඒ මත සුදු මල් ද ධාන්‍ය වර්ග ද අතුරා මනාල යුවළ ඒ මත නංවනු ලැබෙති. මැටියෙන් තැනූ ඇට මාලයක් මනාලයා මනාලියගේ කර පලඳවයි. මනාලියගේ දෙමාපියන් විසින් මනාලයාට දෙන දායාද අතර ප්‍රධාන වන්නේ ‘සක පෝරුවයි’.

අලුතෙන් දරුවකු ඉපිද ටික දිනකින් ඉර පායාගෙන එත් ම තම ඇඟිල්ලට මැටි ස්වල්පයක් ගෙන දරුවාගේ නළලක තිලකයක් තැබීම ද දරුවා සකපෝරුවේ තබා හෙමින් වටයක් කරකවා දරුවාගේ කටේ මී පැණි ස්වල්පයක් ගෑම ද කුඹල් කර්මාන්තයේ යෙදෙන ජනයාගේ සිරිතකි.

මැටි කාර්මිකයා සොබාදහම සමග ඉතා සමීප ව දිවි ගෙවී ය. ඔහුගේ කර්මාන්තයට අවශ්‍ය සියලු අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගත්තේ මහ පොළොව ඇසුරෙනි. ඔහු කෘතවේදී ව තමා ජීවත් කරවන භූමියට වන්දනා කළේ ය.

තමාට ඇති වන ලෙඩ දුක්, ව්‍යසන ආදියේ දී මොවුන් පිහිට පැතුවේ කැලෑ දෙවියන්ගෙනි. කැලෑ දෙවියන් පිදීම මුළු ගමේ ම අය එක් වී සිදු කළ කටයුත්තකි. එදිනට ප්‍රදීපාලෝක පූජාවක් පැවැත්වෙයි. ඒ ගම් නායකයාගේ නිවසේ දී ය. එමෙන් ම සෑම නිවසකින් ම නැවුම් වළඳක් ගෙනවිත් නායකයාගේ නිවසේ තැබීම ද චාරිත්‍රයකි. වනාන්තරයේ රූස්ස ගසක් යට සමතලා බිමක් තෝරා ගෙන ශුද්ධ පවිත්‍ර කරවා නියමිත දින උදේ පාන්දර සියලු දෙනා එම ස්ථානයට රැස් වී ඉර පායා ගෙන එත් ම නැගෙනහිර දෙස බලා ගිතෙල් පහන් දැල්වීම සිදු කෙරේ. සියලු පීඩාදී ව්‍යසනවලින් තමන් සුරකින ලෙස කැලෑ දෙවියන්ට ආයාචනා කරනු ලැබේ. අනතුරු ව කුරුලු කොබෙයියන් උදෙසා ධාන්‍ය වර්ගවලින් යුතු ව දානමය පුණ්‍යකර්මය පැවැත්වෙයි.

1. මෙම පාඩමට තේමාව වී ඇත්තේ කුමක් ද?
2. සිංහලයාගේ පුරාණ ම ජීවනෝපායයන් ලෙස මෙම පාඩමේ දැක්වෙන වෘත්ති මොනවා ද?
3. ඒ ඒ වෘත්තීන්හි ඔබ හඳුනා ගත් පාරම්පරික ඇදහිලි විශ්වාස දෙක බැගින් ලියන්න.
4. එම යුගයේ මිනිසා තම පරිසරය හා බැඳුණු සාරධර්මවලට ගරු කළ බවට සාධක දක්වන්න.
5. මෙහි සඳහන් වෘත්තීන්හි දී ඔවුන් සතුන් කෙරෙහි දක්වන ලද දයාව ඉස්මතු වන්නේ කවර අවස්ථාවල දී ද?
6. නූතන තාක්ෂණික හා විද්‍යාත්මක ප්‍රවණතාවට හසු ව සිංහල ජන ජීවිතයේ පාරම්පරික උරුමයන් යටපත් වන විට අප කළ යුතු ලෙස ඔබට හැඟෙන්නේ මොනවා ද?

ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස

1. පාඩම අවසානයේ පහත සඳහන් මාතෘකා පිළිබඳ ක්ෂණික කතා වාරයක් පවත්වන්න.
 - වී ගොවිතැන හා සම්බන්ධ සිරිත් විරිත්
 - සාම්ප්‍රදායික ජීවනෝපායයන්හි පරිසර හිතකාමී බව
 - පැරණි ජීවනෝපායන් බොහෝ විට ආගමික ඉගැන්වීම් අනුව සකස් වී ඇත
2. ‘සිංහල සංස්කෘතිය වඩාත් ඉස්මතු වී පෙනෙන්නේ අපේ පැරණි වෘත්තීන් මගිනි.’ සහ ‘එසේ නොවේ’ යන මැයෙන් යෝජක හා ප්‍රතියෝජක ලෙස කණ්ඩායම් දෙකකට බෙදී විවාදයක් පවත්වන්න.
3. ගොවිතැන, මැටි කර්මාන්තය ආදී වෘත්තියක් සම්බන්ධ කර ගෙන ඔබේ සිත් ගත් අවස්ථාවක් දක්වමින් පාසලේ උදය රැස්වීමේ දී හෝ සාහිත්‍ය සමිතියේ දී භූමිකා රංගනයක යෙදෙන්න.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

ඔරුක්මාන්කුලමේ වන්දන හිමි	-	හේන (1990)
පියසේන කහඳගමගේ	-	හේනේ විත්ති (1999)
ජේ. බී. දිසානායක	-	මහවැලි වංශය (මහවැලි කෘෂිකාර්මික සංස්කෘතිය දෙවන කොටස 1985)
රෝහණ පී. ප්‍රනාන්දු	-	කුඹල් ප්‍රජාව සහ මැටි කර්මාන්තය 2010